

Fylkesadministrasjonen
Avdeling for plan

Vår dato
19.10.2006

Vår referanse
2006/01429-11

Vår saksbehandler
Gro Herheim/33 34 40 00

Deres dato
28.04.2006

Deres referanse
06/1118-1 DV

Kommunal- og Regionaldepartementet
Postboks 8112
0030 OSLO

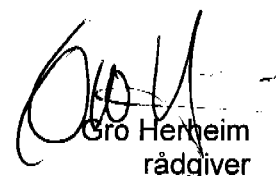
Høring - NOU 2006:7 - Det lokale folkestyre i endring - om deltaking og engasjement i lokalpolitikken

Vestfold fylkeskommune behandlet saken i møte 17.10.06 og fattet slikt vedtak i saken:

1. Lovfesting av Eldreråd og Råd for funksjonshemmede opprettholdes som nå.
2. Vestfold fylkeskommune understreker betydningen av at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene jf. den pågående forvaltningsreformen, vil være av stor betydning for det politiske engasjement for lokalsamfunn og region.
3. Vestfold fylkeskommune mener at partnerskapsbaserte arbeidsformer bidrar til økt handlekraft i den regionale utviklingspolitikken. Hvordan dette påvirker demokratiutviklingen er i liten grad tatt opp av kommisjonen og bør belyses nærmere.
4. Vestfold fylkesting mener at handlingsrommet til kommunene generelt er stor, men mener at generalistkommunesystemet forutsetter at et økt økonomisk handlingsrom er avgjørende for økt deltagelse i, og interesse for, lokalpolitikken.
5. Vestfold fylkesting mener at utstrakt bruk av interkommunalt samarbeid reduserer folkevalgt styring og kan føre til et demokratisk underskudd. For å sikre demokratisk styring og kontroll er det avgjørende at politikerne er bevisste på å velge styringsformer som ivaretar lokaldemokratiet.
6. Vestfold fylkesting mener at det må satses på å utvikle elektroniske valgløsninger som kan garantere tilfredsstillende trygghet for velgere.
7. Vestfold fylkesting mener at det er en nær sammenheng mellom arbeidsvilkår, rekruttering og representativitet. Arbeidsvilkår for politikerne må derfor bedres, herunder møtetid, møteavvikling og møtehyppighet. Videre at det økonomiske bidrag til politisk virksomhet må stå i forhold til det politiske ansvar og arbeid som utføres.

Vedlagt saksutredning og saksprotokoll.

Med hilsen

Gro Herheim
rådgiver

Arkivsak 200601429
Arkivnr. E: 026 &13
Saksbehandler Gro Herheim

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Vestfold fylkeskommunale råd for funksjonshemmede	04.10.2006	
Vestfold Eldreråd	04.10.2006	
Fylkesutvalget	13.10.2006	52/06
Fylkestinget	17.10.2006	49/06

NOU:2006:7 Det lokale folkestyre i endring

ADMINISTRASJONENS INNSTILLING

1. Vestfold fylkeskommune støtter kommisjonens forslag om å gjøre ordningen med Eldreråd og råd for funksjonshemmede frivillig.
2. Vestfold fylkeskommune understreker betydningen av at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene jf. den pågående forvaltningsreformen, vil være av stor betydning for det politiske engasjement for lokalsamfunn og region.
3. Vestfold fylkeskommune mener at partnerskapsbaserte arbeidsformer bidrar til økt handlekraft i den regionale utviklingspolitikken. Hvordan dette påvirker demokratiutviklingen er i liten grad tatt opp av kommisjonen og bør belyses nærmere.

Tønsberg, 3. oktober 2006

Halvard Kausland
fylkesrådmann

Anne C Sverdrup
direktør

Vedlegg: - Sammendrag NOU 2006:7, Kapittel 1 (Trykt vedlegg)
- NOU 2006:7 Det lokale folkestyret i endring? Om deltaking og engasjement i lokalpolitikken (Utrykt vedlegg)

Innledning

Kommunal og regionaldepartementet har i brev av 28.04.06 sendt NOU 2006:7 Det lokale folkestyret i endring, på høring, med høringsfrist 01.10.06. Lokaldemokratikommisjonen ble oppnevnt og gitt mandat ved Kronprinsregenten sin resolusjon av 12. mars 2004. Kommisjonen leverte sin første delutredning *NOU 2005:6 Samspill og tillit. Om staten og lokaldemokratiet* i april 2005.

Kommisjonen leverte si andre (og siste) delutredning *NOU 2006:7 Det lokale folkestyret i endring? Om deltaking og engasjement i lokalpolitikken* 4. april 2006.

Utredningen omhandler situasjonen for lokaldemokratiet. Sentrale tema er valgdeltakelse ved lokalvalg, ulike tiltak for å få opp valgdeltakelsen ved lokalvalg, situasjonen for de politiske partia i lokalpolitikken, rekruttering og representativitet i lokalpolitikken, ulike deltagelsesformer utenom det representative lokaldemokratiet, kommunal organisering og lokaldemokrati, Frivillige organisasjoner og lokaldemokratiet.

Saken legges frem slik at Fylkestinget får anledning til å drøfte disse viktige temaene og gi en uttalelse til kommisjonens innstilling.

Saksutredning

Saksutredningen er et redigert sammendrag av kommisjonens innstilling, der kommisjonens vurderinger og forslag er tatt med.

Sammensetning og mandat

Kommisjonen ble nedsatt med en representant fra hvert av de politiske partiene som sitter på Stortinget, fire representanter fra kommunesektoren samt to uavhengige representanter. Kommisjonen fikk følgende sammensetning:

Ordfører Leif Johan Sevland - Stavanger (leder for kommisjonen), Kommunalråd Anne-Grete Strøm-Erichsen - Bergen, Ordfører Trude Brosvik - Gulen, Ordfører Kristin Marie Sørheim - Tingvoll, Organisasjonssjef Runolv Stegane - Sigdal, Kommunalråd Liv Røssland - Bergen, Rektor Ivar Ramberg - Sandefjord, Kontorsjef Dag Hagen Berg - Hadsel, Styreleder i KS Halvdan Skard - Bærum, Fylkespolitiker Anne Tingelstad Wøien - Gran, Rådgiver Bjørg Wallevik - Kristiansand, Varaordfører Bjørg Tysdal Moe - Stavanger, Førsteamanuensis Morten Øgård - Kristiansand, Forsker Trine Monica Myrvold - Oslo.

I oktober 2005 gikk medlemmene Anne-Grete Strøm-Erichsen og Anne Tingelstad Wøien ut av kommisjonen og vart erstatta av fylkesråd Sonja Alice Steen, Sortland og nestleder i KS Odd Arild Kvaløy, Stavanger. Kommisjonen sitt sekretariat har vært sammensatt av forsker dr. philos Dag Arne Christensen, Rokkansenteret ved Universitet i Bergen, forsker dr. polit. Hans-Erik Ringkjøb, Rokkansenteret ved Universitet i Bergen, og seniorrådgiver cand. polit. Dag Vestrheim, Kommunal- og regionaldepartementet

Kommisjonen skal med utgangspunkt i trekk ved forholdet mellom staten og kommunesektoren og egenskaper ved kommunene og fylkeskommunene, samt øvrige relevante nasjonale og lokale samfunnsforhold, analysere den aktuelle situasjonen for lokaldemokratiet. I denne analysen skal kommisjonen redegjøre for og diskutere:

- Redegjøre for verdigrunnlag, hovedfunksjoner og legitimitetsgrunnlag for lokaldemokratiet.
- Redegjøre for og drøfte hvilke konsekvenser utviklingen av forholdet mellom staten og kommunene har for et levende lokaldemokrati.
- Gjøre rede for utviklingen i valgdeltakelsen og mulige forklaringer på hvorfor den er gått tilbake.
- Gjøre rede for de folkevalgtes organers representativitet, rolle og organisering, de folkevalgtes arbeidsvilkår og rekruttering til folkevalgte organer.
- Redegjøre for utviklingen av andre former for deltakelse enn valgdeltakelse.
- Redegjøre for og drøfte hva organiseringen av kommunene og fylkeskommunene betyr for lokaldemokratiet.
- Diskutere medias rolle i forhold til lokaldemokratiet.
- Utviklingen i lokaldemokratiet i andre land.

På bakgrunn av analysene rundt situasjonen for lokaldemokratiet skal kommisjonen komme med anbefalinger og forslag til tiltak som kan bidra til å styrke lokaldemokratiet.

Hovedkonklusjoner

I sin første delutredning: NOU 2005:6, foreslår kommisjonen flere tiltak for å nå målet om økt deltakelse og engasjement i lokalpolitikken:

- Grunnlovsfesting av det kommunale selvstyret.
- Større frihet for kommunene i skattepolitikken.
- Tiltak for å styrke samspillet mellom kommunesektoren og staten.

I denne utredningen presenteres resultatet av kommisjonen sitt arbeid med den andre delen av mandatet. Temaet er måten lokaldemokratiet kommer til uttrykk på i de enkelte lokalsamfunnene.

Kommisjonen sine framlegg og vurderinger er å finne i fire kapitler:

- I kapittel 2, *Et lokaldemokrati under press?*, kommer kommisjonen med tiltak for å medvirke til å stanse den negative utviklingen i valgdeltakelsen.
- I kapittel 3, *Politiske parti, lokalpolitisk rekruttering og representativitet* - drøfter kommisjonen situasjonen for de politiske partia, de lokale listene sin rolle i lokaldemokratiet og hva som skal til for å sikre god rekruttering til kommunestyrene/fylkestingene.
- I kapittel 4, *Påvirkning mellom valg*, vurderer kommisjonen forholdet mellom deltagelse innenfor det representative lokaldemokratiet og alternative deltagelsesformer.
- I kapittel 5, *Kommunal organisering, kommunal selskapsdannelse og frivillige organisasjoner*, drøfter kommisjonen konsekvenser av ulike omorganiseringstiltak i kommunene, hvilken rolle kommunale selskap spiller i forhold til lokaldemokratiet og hvordan samspillet mellom kommunene og frivillige organisasjoner kan styrke lokaldemokratiet.

Det overordna budskapet fra kommisjonen, de to utredningen sett under ett, er at staten og kommunene har et felles ansvar for å medvirke til et levende og deltagelsesorientert lokaldemokrati. Denne innstillinga (og den andre delen av kommisjonen sitt mandat) er delt inn i tre hovedbolker: 1) Spørsmålet om situasjonen for det representative lokaldemokratiet, 2) spørsmålet om hvilken rolle alternative deltagelseskanaler kan og bør spille i lokaldemokratiet, og 3) spørsmål knyttet til kommunene som politiske institusjoner.

1. Situasjonen for det representative lokaldemokratiet

Valgdeltakelsen

Kommisjonen foreslår at:

- Staten og kommunesektoren sørger for forskning som gir kunnskap om hvilke faktorer som påvirker innbyggerne sin tillit til lokaldemokratiet. Kommisjonen ber om at det blir utredet om det kan bli etablert en database for hele landet om innbyggernes syn på lokaldemokrati i egen kommune. Denne må utformest slik at kommuner kan sammenligne seg i forhold til situasjonen for lokaldemokratiet

Kommisjonen mener det er positivt at det ser ut til at det er politikken sjøl, og ikke rammene rundt, som har mest å si for framme ved valg.

- Staten kan gjennom utstrakt desentralisering av makt og ansvar og tydelig oppgave- og ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivå, synliggjøre at kommunene og lokalvalgene er sentrale i det norske politiske systemet. Kommisjonen har i sin første utredning pekt på grunnlovsfesting av det kommunale sjølstyre og større frihet til kommunene i skattepolitikken som viktige tiltak.
- *Flertallet* i kommisjonen vil understreke at kommunene og lokalpolitikkerne har et ansvar for å sette saker på dagsorden som opptar folk, og for å tydeliggjøre de lokale politiske alternativa.
- et *mindretall* (medlemmene Brosvik og Stegane) vil her understreke at kommunene og lokalpolitikkerne har et ansvar i å sette saker som opptar folk på dagsorden og tydeliggjøre politiske forskjeller. Partiene går til valg på egen politikk og egne ordførerkandidater. Det kan være forskjeller i hvordan en ønsker konkrete saker løst og hvordan en vil søke flertal for å få dette til. Noen steder kan det være naturlig at en på forhånd klargjør hvilke parti en ønsker å samarbeide med etter vaglet. Andre steder er det tradisjon for å klargjøre standpunkt og å finne fram til styringsdyktige alternativ i etterkant av vaglet. Da er det viktig at en ovenfor velgerne

gjør det klart at en etter vaglet vil forhandle om best mulig gjennomslag for egen politikk, og at dette er avgjørende for hvilke parti en vil samarbeide med i valgperioden. Dette gjelder både for valg av ordfører og valg av politisk styringsalternativ.

- Kommisjonen mener det er mulig å gjøre noe med de administrative prosedyrene knyttet til valgavviklinga. Kommisjonen vil derfor oppfordre kommunene til å holde valglokalene oppe søndagen.
- Kommisjonen ser det også som vesentlig at det også blir informert om at velgerne har anledning til å stemme blankt. Det å stemme blankt kan også være en bevisst valghandling. I valgstatistikken bør det gå klart frem hvilke som er blanke stemmer og hvilke stemmer som er forkasta.
- Kommisjonen mener valgloven bør ta som utgangspunkt at alle mennesker skal ha lik rett til å utøve sine demokratiske retter. Menneske med funksjonshemninger utgjør en forholdsvis stor del av innbyggerne og kommisjonen mener det er et demokratisk problem om det ikke blir tilrettelagt godt nok for denne gruppa. Kommisjonen mener valglokala skal være tilgjengelige for alle, og at alle skal ha same rett til å utøve stemmeretten.
- Kommisjonen vil understreke at det bør bli satsa sterkt på å utvikle elektroniske valgløsninger som kan garantere tilfredsstillende trygghet for velgerne. Det langsiktige målet med dette arbeidet bør være at elektronisk stemmegivning kan bli gjennomført utenfor rammene av et valglokale. Kommisjonen meiner at staten i samarbeid med kommunene må spille ei aktiv rolle på dette området med sikte på å utvikle sikre og brukervennlige valgteknologiske løsninger. Det innebærer at en raskt bør komme i gang med utprøving og testing av elektronisk stemmegivning både for enkelte velgergrupper (for eksempel funksjonshemma), i sammenheng med forhåndsstemmer og i avviklinga av lokale rådgivende folkeavstemminger. En arbeidsgruppe nedsatt av Kommunal- og Regionaldepartementet har skissert et opplegg for planmessig og systematisk evaluering av forsøk med elektronisk stemmegivning. Kommisjonen støtter dette opplegget, og mener det er viktig å komme i gang med dette arbeidet.

Enkelte har tatt til orde for å innføre *stemmeplikt*, med påfølgende bøter for velgere som ikke møter opp. Som et alternativ til stemmeplikt som et straffeelement i valglova, er det *foreslått premiering* ved eksempelvis et særskilt skattefradrag for de som faktisk stemmer.

- Kommisjonen er enig i at slike virkemidler ikke er en farbar vei. Lokaldemokratiet blir ikke mer vitalt og levende gjennom påbud og lokkemidler. Kommisjonen mener stemmeplikt er spesielt problematisk fordi det setter variasjonen i valgdeltagelse ut av funksjon som en viktig indikator på demokratiet sin legitimitet.

Kommisjonen har drøfta spørsmålet om valgenes si innbyrdes plassering. *Flertallet* i kommisjonen

- går inn for at gjeldende ordning med felles valgdag for kommunestyrevalg og fylkestingsvalg vert videreført. Disse medlemmene legger avgjørende vekt på at de lokale sakene bør stå i fokus i et lokalvalg, og mener en felles valgdag for alle valg vil medføre en ytterligere nasjonalisering av lokalpolitikken.

et *mindretall* i kommisjonen (medlemmene Sørheim, Røssland, Steen, Kvaløy og Skard)

- går inn for felles valgdag for stortings-, fylkestings- og kommunestyrevalg. Felles valgdag er ett av få tiltak som vil øke valgdeltakelsen. Mindretallet mener også at felles valgdag kan være et viktig tiltak for å øke den politiske interessen og for å sikre at helhetsspektivet på politikken kommer bedre frem. Kommunene utfører i stor grad oppgaver innenfor rammer satt av staten. Det er derfor avgjørende for lokalpolitikken hvordan den nasjonale politikken blir utforma.

et annet *mindretall* (medlem Ramberg)

- går inn for felles valgdag for stortingsvalg og fylkes-/regionvalg. Kommunestyrevalg blir holdt etter dagens ordning. Dette medlem legg avgjørende vekt på at de lokale sakene bør ha eget fokus i egne valg. Medlemmet har lagt stor vekt på at det lokale selvstyret, det lokale handlingsrommet og lokale prioriteringer blir respektert bedre ved å holde egne lokalvalg enn dagens ordning og eventuelt ny ordning med felles valg. Dette medlem har også lagt vekt på at ved lokalvalg fokuserer borgerne mer på personer enn på parti, at lokale lister kan være demokratifremmende og at direkte valg på ordfører lettere kan la seg gjennomføre ved å innføre et eget kommunevalg.

Kommisjonen har vurdert spørsmålet om stemmerettsalderen ved lokalvalg bør bli sett ned fra 18 år til 16 år. *Flertallet* i kommisjonen går

- inn for å holde på gjeldende stemmerettsalder. Flertallet legger avgjørende vekt på at stemmerettsalderen bør følge myndighetsalderen, som i dag er 18 år.

Mindretallet (medlemmene Stegane, Ramberg, Berg, Sevland og Tysdal Moe)

- går inn for at stemmerettsalderen bør bli satt til 16 år ved lokalvalg. Disse medlemmene legger avgjørende vekt på at stemmeretten er en demokratisk rett, og at stemmerett for 16 åringer kan medvirke til større politisk engasjement blant ungdom.

Parti, rekruttering og representativitet

Kommisjonen vil utfordre de politiske partiene til å ta et ennå større ansvar for å engasjere innbyggerne i partiarbeid. Dette for å sikre det representative demokratiet også i framtida. Større økonomiske ressurser for å fremme det lokalpolitiske arbeidet er et nødvendig virkemiddel, for eksempel gjennom økt stemmestøtte til lokale lister og politiske parti.

et *mindretall*, (medlemmene Kvaløy og Sørheim), har framlegg om et konkret virkemiddel som kan hjelpe på rekrutteringsarbeidet:

- Det blir innført skattefradrag for medlemskontingent i politiske parti, slik det for eksempel er for fagforeningskontingent.

et annet *mindretall*, (Berg og Ramberg), mener at det bør jobbes mer aktivt for å hindre at medlemstalla i partiorganisasjonene faller ytterligere og fremmer følgende framlegg:

- Regjeringa blir oppfordret til å sette ned en arbeidsgruppe som skal foreslå tiltak som kan motvirke fallende medlemstall i politiske parti.

Et viktig supplement i lokalpolitikken er de lokale listene. *Kommisjonen* finn det vanskelig å forsvare de høge krav som er satt for å stille lister ved lokalvalg. På det grunnlag ønsker *kommisjonen* å foreslå endringer i reglene for at slike lister skal stille til valg. *Flertallet* støtter følgende framlegg:

- de gjeldende reglene for å stille liste blir videreført, men med den endring at dersom ei liste som ikke er knyttet til et registrert parti blir representert i kommunestyret faller kravet om underskrifter bort ved neste valg. En lokal liste som har vært representert vil dermed kunne stille til valg ved neste valg ut fra de samme reglene som gjelder for de registrerte politiske partiene i kommunen.

et *mindretall*, (medlemmene Berg, Brosvik, Stegane, Sørheim og Øgård), støtter Flertallet, men ønsker å gå noe lenger i å redusere kravene for å kunne stille liste ved lokalvalg. Disse medlemmene mener at de gjeldende reglene gjør terskelen for å stille til valg for lokale lister for høy og ønsker dermed at kravet til underskrifter for å få godkjent ei liste blir redusert. Disse medlemmene støtter følgende framlegg:

- Kravet til underskrifter for å kunne stille liste ved lokalvalg blir redusert fra 2 til 1 % av de stemmeberettigede.

Kommisjonen er skeptisk til utviklingen mot stadig færre offentlige verv og at gjennomgående representasjon har bredt om seg i kommunene. *Kommisjonen* mener derfor at kommunestyrene må ta en grundig debatt om hvordan lokaldemokratiet kan fungere på best mulig måte i sin kommune, inkludert spørsmål om hvilke saker som skal delegeres til administrasjonen og hvordan den politiske organiseringen best mulig sikrer høy deltagelse og høy representativitet.

Kommisjonen mener det er viktig at det blir lagt til rette, både praktisk og økonomisk, for at alle kan delta. Det er viktig at ordningene om honorar for folkevalgte verv ikke ekskluderer for eksempel trygdemottakere, studenter og førtidspensjonister fra å kunne takke ja til folkevalgte verv. Folkevalgte bør få dekt utgifter til reise, til nødvendig barnepass eller andre omsorgsoppgaver, tapt arbeidsfortjeneste, møtegodtgjørelse osv.

et *mindretall* (Berg og Stegane) uttrykker bekymring over at selvstendig næringsdrivende ofte kommer dårlig ut m.h.t. tapt arbeidsfortjeneste. Dette gjelder særlig for småbedriftseiere og gründere.

2. Alternative deltakelseskanaler og lokaldemokrati Kommisjonen sine vurderinger og tiltak

Kommisjonen ser det som positivt at innbyggerne sitt politiske engasjement har økt. *Kommisjonen* mener det ikke nødvendigvis er en motsetning mellom individuelt saksorientert politisk engasjement og politisk arbeid innenfor rammene av det representative lokaldemokratiet. Utviklinga innebærer

likevel en utfordring for kommunene med hensyn til å kanalisere innbyggerne sitt engasjement inn i de representative vedtaksprosessene.

Folkeavstemmingen sin rolle i lokaldemokratiet

Flertallet i kommisjonen

- ser på det representative demokratiet som fundamentet for det lokale folkestyret. Bindende folkeavstemminger/folkeinitiativ vil representere et brudd med dette prinsippet, og gjøre det vanskeligere å utforme en helhetlig lokalpolitikk. Flertallet mener at den eksisterende ordninga med rådgivende folkeavstemminger fungerer tilfredsstillende og gir kommunene fleksibilitet med hensyn til å gjennomføre folkeavstemminger.

Mindretallet (medlemmene Røssland, Ramberg og Stegane)

- mener det er behov for lovregulering på dette feltet. Disse medlemmene mener det ofte kommer opp saker som kommunestyrene/fylkestingene kan ha problemer med å avgjøre og ta ansvar for. Det kan være saker der motsetningene går på tvers av de partipolitiske skillelinjene, eller saker som blir satt på dagsorden uten å ha vært tema i en valgkamp. I slike saker er det rimelig at politikerne kan overlate vedtaksansvaret til velgerne. Mindretallet går derfor inn for at kommuner som ønsker det skal få anledning til å gjennomføre bindende folkeavstemminger. Med bakgrunn i samme argument bør det også bli innført en initiativrett for innbyggerne der de får anledning både til sette nye saker på dagsorden og til å etterprøve de folkevalgte sin utforming av politikken. Mindretallet mener at lovverket bør utformes slik at verken bindende folkeavstemminger eller folkeavstemminger initierte av innbyggerne skal kunne benyttes i spørsmål som gjelder minoriteter sine levekår eller i spørsmål som kan ha konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter.

Kommisjonen har også vurdert den nye regelen om innbyggerinitiativet i kommuneloven, som trådte i kraft 1. juli 2003. Kommisjonen vil understreke at:

- initiativretten er en ny og viktig kanal også for de unge. Det er ikke et krav i loven om at de som eventuelt står bak et initiativ har stemmerett. Det betyr at også personer under 18 år kan fremme forslag. Kommisjonen mener at det ikke bør innføres høyere terskler for innbyggerinitiativ enn det som gjelder i dag.

Ny teknologi og lokaldemokrati

Kommisjonen mener kommunale nettsider er et viktig redskap for kommunene både med hensyn til det å levere gode tjenester og til å komme i dialog med borgerne. Kommunale nettsider er en sentral kanal for innsyn og informasjon i lokalpolitikken. Kommisjonen ser det som vesentlig at Internett i større grad enn i dag blir brukt til å synliggjøre det politiske ved kommunene og til tovegskommunikasjon med borgerne.

Kommisjonen vil peke på den nye teknologien som et viktig virkemiddel for å sikre åpne prosesser i kommunene. På dette punkt vil kommisjonen generelt gi uttrykk for at grunnlaget for innsyn, deltakelse og et levende demokrati er at politisk virksomhet i folkevalgte organ går for åpne dører med mindre lov eller forskrift sier noe annet.

Kommisjonen mener at bruk av IKT i lokalforvaltningen kan medvirke til å bedre den kommunale servicen. Blant annet åpner teknologien for at innbyggerne kan få raskere tilbakemelding fra egen kommune i saksbehandlingen.

Kommisjonen vil peke på enkelte konkrete IKT-baserte tiltak som gjør det lettere for innbyggerne å følge med i den lokalpolitiske debatten. Et viktig verktøy er overføring av kommunestyremøte via lyd eller bilde. Det er en klar fordel om dette ikke bare skjer direkte, men at den enkelte selv får anledning til å høre/se når det er ønskelig. En løsning med overføring av kommunestyremøtene kan lett bli kombinert med at innbyggerne også får anledning til å stille spørsmål til lokalpolitikkerne og få dette kommentert i løpet av debatten.

Lokale demokratiltak

Kommisjonen mener det er et positivt trekk ved lokaldemokratiet at engasjementet er stort blant borgerne. Lokaldemokratiet har mye å vinne på å dra nytte av dette engasjementet.

Kommisjonen mener det er viktig at kommunen både lærer av egne erfaringer når det gjelder hvor godt lokaldemokratiet fungerer og av erfaringer fra andre kommuner. Her ber kommisjonen, som nevnt, om

- at det blir utredet om det kan bli etablert en database for hele landet om innbyggerne sitt syn på lokaldemokrati i egen kommune. Denne må utformes slik at kommuner kan sammenligne seg i forhold til situasjonen for lokaldemokratiet.

Kommisjonen ser på deltakelse blant de unge som en spesiell utfordring.

- Kommisjonen vil peke på at når kommunene først velger å ta i bruk ordninga med ungdomsråd, bør de formalisere dette i større grad enn hva som er tilfelle i dag. For det første bør deltakelsen avgrenses til de under 18 år, som er gjeldende stemmerettsalder. For det andre bør kommunene sørge for at det følger ressurser med ordninga. Her handler det om å ta ungdommen sitt engasjement på alvor.
- Kommisjonen vil også peke på at det ikke er noe til hinder i lovverket for å velge ungdom under 18 år som medlemmer av kommunale nemnder og utvalg. Det som i dag stenger for dette i mange kommuner er at kommunene i stor grad har vedtatt en eller annen form for gjennomgående representasjon. Kommisjonen vil be kommunene om å vurdere dette særskilt når en drøfter kommunal organisering.
- Kommisjonen mener også at skolen bør ta større ansvar for demokratiopplæringa blant de unge. Kommisjonen mener dette kan skje i et samarbeid med kommunene. Kommunene kan utarbeide et opplæringstilbud som gir de unge kunnskap om hvordan kommunen (demokratiet) og det politiske arbeidet fungerer. Kommisjonen vil understreke at også de politiske partiene har et særlig ansvar for opplæring i demokratiske verdier og handlemåter blant de unge.
- Kommisjonen vil igjen vise til innbyggerinitiativordningen som en viktig ny kanal for politisk deltakelse også for de unge.

Brukerpåvirkning i lokaldemokratiet

Kommisjonen konstaterer at kommunene har et rikt innslag av virkemidler for å trekke brukerne av kommunale tjenester inn i utforminga av tjenestetilbudet. Mest utbredt er kommunene sin bruk av brukerundersøkelser. Disse viser at brukerne jamt over er tilfreds med det kommunene leverer av tjenester.

Kommisjonen ser at ulike former for brukardemokrati kan komme på tvers av det tradisjonelle representative demokratiet. Mange spørsmål er av slik karakter at det må være samfunnskollektivet ved de folkevalgte, som må ta stilling til de. Derfor er det viktig at det blir etablert formelle rammer for brukerne sin medvirkning. I den grad kommunene legger opp til å trekke brukerne med i styringsorgan og til og med gi de styringsfullmakter, må innholdet i fullmaktene og grensene for påvirkning være tydelige. Kommisjonen vil av den grunn understreke at kommunestyret fremdeles har den overordna rolla i styring og tilrettelegging av rammene for virksomheten ved kommunale velferdsinstitusjoner, selv om det blir lagt til rette for brukerstyring innenfor enkeltinstitusjoner.

Kommisjonen ser at fritt brukervalg kan være et virkemiddel for å oppnå brukerinnvirkning i kommunene. Gjennom å kunne velge bort tjenesteleverandører kommer det også signal om potensiale til å utvikle seg for vedkommende leverandør. Dette er en form for styring der brukerne har et sterkt virkemiddel for å gi uttrykk for tilfredshet med tjenesten. Ulemper med brukervalg er at brukeren må bruke ressurser på å skaffe seg informasjon om ulike leverandører.

Både eldrerådet og en representasjonsordning for funksjonshemmede er lovfesta organ. *Flertallet i kommisjonen* mener

- at det må være opp til kommunene selv om de ønsker å etablere slike råd. Kommisjonen foreslår dermed at disse ikke lenger blir lovfesta. Dagens lovpålagde ordning med eldreråd/representasjonsordning for funksjonshemma kan gi ei uheldig signal om at disse gruppene ikke bør nomineres eller delta på lik linje med andre i det representative systemet, og kan således være med å legitimere at de trekker seg fra politisk virke. Dessuten bør kommunene til en hver tid være fri til å opprette råd for grupper som de ser er underrepresenterte og som trenger ekstra muligheter til å kunne påverke. Dette kan endre seg fra kommune til kommune og over tid.

Et *mindretall* (medlem Myrvold)

- deler flertalet sitt syn når det gjelder eldreråd, men vil fremdeles at en egen representasjonsordning for de funksjonshemmede skal være lovfesta. De funksjonshemmede utgjør en mindre gruppe, og har gjerne færre kanaler inn i den politiske prosessen enn det de eldre har.

Et annet *mindretall* (Røssland og Steen)

- støtter ikke forslaget om å avvikle eldreråd og en egen representasjonsordning for funksjonshemmede som lovfestet organ og lar det være opp til kommunene å avgjøre om de ønsker slike råd eller ikke. Disse medlemmene mener det fremdeles er viktig at disse organene er lovmessig sentralt forankra.

3. Kommunal organisering, selskapsdannelse og frivillige organisasjoner

Kommunal organisering

Når det gjelder spørsmålet om kommunal organisering mener *kommisjonen* at det er viktig med et mangfold av organisasjonsmodeller tilpasset kommunale forutsetninger og utfordringer. *Kommisjonen* vil i tråd med sin første innstilling, NOU 2005:6, peke på at omorganiseringstiltaka i større grad må ha som mål å øke det politiske engasjementet mot innbyggerne og i mindre grad være omorganiseringsprosesser til innvortes bruk for administratorer og politikere.

I spørsmålet om direktevalg av ordfører er *flertallet* i kommisjonen

- positiv til ordningen og ønsker at kommunene selv kan velge om de vil ha direktevalg av ordfører eller ikke. *Flertallet* mener likevel at det er en forutsetning for ordninga at den direktevalgte ordføreren blir tildelt mer myndighet enn det han har i dag.

Et *mindretall*, (medlem Røssland),

- er også positiv til direktevalg av ordfører, men at det skal være opp til kommunene selv å avgjøre hvor stor myndighet den enkelte ordfører skal få.

Et annet *mindretall*, (medlemmene Kvaløy, Steen og Sørheim),

- er prinsipielt motstander av direktevalgt ordfører. Disse medlemmene mener at en ordning med direktevalgt ordfører vil ytterligere utydeliggjøre ansvarsforholda i lokalpolitikken. Direkte ordførervalg fører til stort personfokus, maktkonsentrasjon og svekker det representative demokratiet og partia/de lokale listene sin rolle.

Kommunal selskapsdanning

Kommisjonen mener

- det er viktig at kommunene har frihet i spørsmålet om kommunal organisering og at dette også omfatter ulike kommunale selskapsformer.

Mindretallet, (medlemmene Berg, Kvaløy, Stegane og Ramberg),

- vurderer den kommunale selskapsdannelsen som problematisk sett i forhold til de demokratiske prosessene. Disse medlemmene mener den økte bruken svekker den politiske styringa og kontrollen. Videre vil det føre til økt fragmentering, utydeliggjøring av ansvar og unødvendig byråkratisering.

Kommisjonen mener det er knyttet utfordringer til den store veksten i fristilte selskap som kommunene engasjerer seg i. Bakgrunnen for dette er at kunnskapsgrunnlaget til nå bare seier ne om veksten i kommunale selskap, men ikke særlig mye om hvilket ansvar og myndighet kommunene og lokalpolitikkerne etter hvert står tilbake med. *Kommisjonen* ønsker

- å få kartlagt dette og ikke minst hvordan lokalpolitikkerne selv opplever den økende selskapsdanningen lokalt.

Frivillige organisasjoner

Kommisjonen er opptatt av det skal være kanaler mellom kommune og det sivile samfunnet. Det frivillige organisasjonslivet er en viktig kanal for slik kontakt og kommisjonen ønsker at kommunene skal legge til rette for et levende organisasjonsliv lokalt. KS sitt velferdsutvalg hadde i KOU 2003:3 «Velferd, virkelighet og visjoner» et framlegg om at kommunene i større grad enn i dag skulle stå for fordelinga av statlige midler til lokale organisasjoner (KS, 2003). *Kommisjonen* slutter seg til en slik løsning som også vil bidra til en samordning av tilskuddsordningene.

Kommisjonen er opptatt av at det i stor grad må være opp til kommunene å vurdere hvordan de skal trekke veksler på lokale organisasjoner i utviklinga av lokaldemokratiet.

Vestfold eldreråd - Uttalelse vedtatt av organisasjonenes medlemmer i Eldrerådets møte 24.08.2006

Om lovpålagte eldreråd.

Loven om eldreråd trådte i kraft 1992. Det er en midlertidig lov som skal gjelde inntil eldre er representert i de folkevalgt styrende organer i et antall som står i forhold til deres andel av befolkningen. En har forstått loven slik at inntil dette blir en realitet, ønsker Stortinget å gi eldre en formalisert mulighet til å kunne ta del i og å kunne påvirke de beslutningene som former samfunnsutviklingen. Stortinget valgte å gjøre dette i lovs form.

En har forstått lovens intensjon slik at det er ønsket at eldres behov for å bli hørt, blir ivare tatt av et ansvarsbevisst organ hvor flertallet av representantene kommer fra de eldres organisasjoner.

I NOU 2006:7, Kapittel 4.5.5. "Kommisjonens sitt syn" foreslår et flertall at eldrerådene ikke lenger skal være lovpålagte. En kan ikke av utredningsteksten eller litteraturlisten se at kommisjonens standpunkt har sitt grunnlag i en grundig behandling. Det sies at loven "...kan gi et uheldig signal om at disse gruppene ikke bør nomineres eller delta på lik linje med andre i det representative systemet, og kan såleis vere med å legitimere at dei trekker seg frå politisk virke." Dette er en oppfatning som ikke stemmer med den virkelighet vi eldre opplever.

Siden loven trådte i kraft i 1992 har de politiske partiene ikke vist vilje til å gjøre loven overflødig ved å nominere eldre så høyt oppe på listene at de kommer inn i bestemmende organer. Vi ser videre en tendens til at spesielt kommunene velger bort alt som ikke er lovpålagt.

Det er vår oppfatning at Kommisjonens forslag vil være en svekkelse av eldres sak om det skulle føre fram til vedtak i Stortinget. Fra loven om eldre ble innført i 1992 og fram til i dag har eldrerådene utviklet seg til å bli et godt talerør for eldres sak. Gjennom rådernes arbeid har deres erfaring og kunnskap kommet til orde og bidratt til et bedre beslutningsgrunnlag når vedtak fattes i saker som gjelder eldre.

Administrasjonens bemerkninger

Fylkesrådmannen vurderer innholdet i lokaldemokratikommisjonens utredning i hovedsak å være tilknyttet vurderinger av spilleregler for politisk arbeid. Fylkesrådmannen bemerker at kommisjonens arbeid i hovedsak er tilknyttet lokaldemokrativurderinger på bred front, og i mindre grad rendyrker vurderinger tilknyttet regionnivåets utfordringer vedrørende demokratiutvikling. Dette gir grunnlag for en rekke viktige problemstillinger, blant annet på følgende tema:

- Ny teknologi
- Valgdag
- Stemmerettsalder
- Krav som stilles for å kunne stille liste
- Bruk av folkeavstemninger og innbyggerinitiativ
- Partienes arbeidsmuligheter

Fylkesrådmannen støtter kommisjonens flertall i deres vurderinger og forslag tilknyttet lovfesting av Eldreråd og rådet for Funksjonshemmede. Kommisjonens forslag vil ikke innebære en nedleggelse av rådene, men gi en åpning for at den enkelte kommune/fylkeskommune i større grad enn i dag har mulighet til å gjøre lokale tilpasninger tilknyttet hvilke råd og utvalg som vil tjene den enkelte organisasjon.

Innholdet i de politiske oppgavene er en vesentlig faktor for utviklingen av lokaldemokratiet. Fylkesrådmannen vurderer det derfor forvaltningsreformen som en god mulighet til å styrke utviklingen av demokratiet ved at lokalt og regionale nivå får oppgaver som kan øke det politiske engasjementet. Forvaltningsreformen bør gi grunnlag for å dreie politikerrollen mot flere oppgaver tilknyttet samfunnsutviklingen. I den nylig vedtatte regionale utviklingsstrategien for Vestfold heter det at: "Forvaltningsreformen må gjennomføres slik at den faktisk bidrar til følgende: Forsterket demokrati på lokalt og regionalt nivå basert på en tydelig oppgavefordeling."

Fylkesrådmannen etterlyser kommisjonens vurdering av partnerskapsbasert politikkutforming og – gjennomføring tilknyttet lokaldemokratiutviklingen. Den partnerskapsbaserte arbeidsformen er etter vår erfaring en spennende arbeidsform, som vi fra de siste årene har gode erfaringer fra i Vestfold

Fylkeskommune. Samtidig utfordrer den eksisterende forvaltningsstrukturer og grunnleggende demokratisverdier som representativitet, åpenhet og tydeliggjøring av ansvar og roller.

Administrasjonens saksfremlegg er sendt Kommunal- og regionaldepartementet. Fylkesutvalgets vedtak ettersendes.

SAKS PROTOKOLL

Arkivsak 200601429
Arkivnr.
Saksbehandler Gro Herheim

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Vestfold fylkeskommunale råd for funksjonshemmede	04.10.06	5/06
Vestfold Eldreråd	04.10.06	5/06
Fylkesutvalget	13.10.06	52/06
Fylkestinget	17.10.06	49/06

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2006:7 DET LOKALE FOLKESTYRET I ENDRING? OM DELTAKING OG ENGASJEMENT I LOKALPOLITIKKEN

Vestfold fylkeskommunale råd for funksjonshemmede 04.10.06

Administrasjonens innstilling

1. Vestfold fylkeskommune støtter kommisjonens forslag om å gjøre ordningen med Eldreråd og råd for funksjonshemmede frivillig.
2. Vestfold fylkeskommune understreker betydningen av at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene jf. den pågående forvaltningsreformen, vil være av stor betydning for det politiske engasjement for lokalsamfunn og region.
3. Vestfold fylkeskommune mener at partnerskapsbaserte arbeidsformer bidrar til økt handlekraft i den regionale utviklingspolitikken. Hvordan dette påvirker demokratiutviklingen er i liten grad tatt opp av kommisjonen og bør belyses nærmere.

Møtebehandling

Organisasjonenes representanter fremmet følgende forslag:

"Organisasjonene går imot innstillingen i pkt. 1. Organisasjonene går inn for fortsatt lovfesting av en representasjonsordning for funksjonshemmede. Organisasjonene viser til at funksjonshemmede er sterkt underrepresentert i folkevalgte organer pga manglende tilgjengelighet i møtelokaler og dokumenter, jfr. Manneråkutvalgets innstilling."

Organisasjonene gis anledning til å komme med en tilleggsuttalelse, som evt sendes administrasjonen innen 12. oktober.

Uttalelse i Vestfold fylkeskommunale råd for funksjonshemmede

Organisasjonene går imot innstillingen i pkt. 1. Organisasjonene går inn for fortsatt lovfesting av en representasjonsordning for funksjonshemmede. Organisasjonene viser til at funksjonshemmede er sterkt

underrepresentert i folkevalgte organer pga manglende tilgjengelighet i møtelokaler og dokumenter, jfr. Manneråkutvalgets innstilling.

Vestfold Eldreråd

04.10.06

Administrasjonens innstilling

1. Vestfold fylkeskommune støtter kommisjonens forslag om å gjøre ordningen med Eldreråd og råd for funksjonshemmede frivillig.
2. Vestfold fylkeskommune understreker betydningen av at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene jf. den pågående forvaltningsreformen, vil være av stor betydning for det politiske engasjement for lokalsamfunn og region.
3. Vestfold fylkeskommune mener at partnerskapsbaserte arbeidsformer bidrar til økt handlekraft i den regionale utviklingspolitikken. Hvordan dette påvirker demokratiutviklingen er i liten grad tatt opp av kommisjonen og bør belyses nærmere.

Fylkesutvalget

13.10.06

Administrasjonens innstilling

1. Vestfold fylkeskommune støtter kommisjonens forslag om å gjøre ordningen med Eldreråd og råd for funksjonshemmede frivillig.
2. Vestfold fylkeskommune understreker betydningen av at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene jf. den pågående forvaltningsreformen, vil være av stor betydning for det politiske engasjement for lokalsamfunn og region.
3. Vestfold fylkeskommune mener at partnerskapsbaserte arbeidsformer bidrar til økt handlekraft i den regionale utviklingspolitikken. Hvordan dette påvirker demokratiutviklingen er i liten grad tatt opp av kommisjonen og bør belyses nærmere.

Møtebehandling i Fylkesutvalget

Tilleggsuttalelse fra Vestfold Eldreråd:

”Rådet opprettholder sin uttalelse til NOU 2006: 7 behandlet i rådets møte 24.august. Kopi følger vedlagt.

I saken under Administrasjonens bemerkninger på side 9 annet avsnitt siste setning står det:

”Kommisjonens forslag vil ikke innebære en nedleggelse av rådene, men gi en åpning for at den enkelt kommune/fylkeskommune i større grad enn i dag har muligheten til å gjøre lokale tilpasninger tilknyttet hvilke råd og utvalg som vil tjene den enkelte organisasjon.”

Dette bryter med intensjonen i Loven om eldreråd. Eldrerådene er ikke organisasjonenes råd. Organisasjonenes rolle er å komme med forslag på resurspersoner til kommunestyre/fylkesting. Når kommunestyret/fylkestinget har vedtatt hvem som skal sitte i rådet og rådet er konstituert, er det rådets oppgave å tale alle eldres sak. Det er denne holdningen som preger rådernes arbeid og det er også en holdning som de eldres organisasjoner er inneforstått med.

Realiteten i kommisjonens forslag er at kommunen/fylkeskommunen kan nedlegge eldrerådet om den så ønsker. Det er ikke dekning for det som står i ovenfor siterte setning i kommisjonens konklusjoner.

Kommisjonen er prinsipielt i mot lovpålagte råd. Den anvender den samme argumentasjonen som ble brukt når Loven om eldreråd ble vedtatt innfør av Stortinget i 1992 for nå å nedlegge dem. (Se vedlagte uttalelse.)

Rådet finner det meget utilfredsstillende at en sak som berører det lovgrunnlaget som rådet er bygget på, blir forlagt rådet over bordet i møtet."

Vedlegg: Uttalelse behandlet i rådets møte 24.august 2006.

"Om lovpålagte eldreråd.

Loven om eldreråd trådte i kraft 1992. Det er en midlertidig lov som skal gjelde inntil eldre er representert i de folkevalgt styrende organer i et antall som står i forhold til deres andel av befolkningen. En har forstått loven slik at inntil dette blir en realitet, ønsker Stortinget å gi eldre en formalisert mulighet til å kunne ta del i og å kunne påvirke de beslutningene som former samfunnsutviklingen. Stortinget valgte å gjøre dette i lovs form.

En har forstått lovens intensjon slik at det er ønsket at eldres behov for å bli hørt, blir ivaretatt av et ansvarsbevisst organ hvor flertallet av representantene kommer fra de eldres organisasjoner.

I NOU2006: 7, Kapittel 4.5.5." Kommisjonens sitt syn" foreslår et flertall at eldrerådene ikke lenger skal være lovpålagte. En kan ikke av utredningsteksten eller litteraturlisten se at kommisjonens standpunkt har sitt grunnlag i en grundig behandling Det sies at loven "...kan gi et uheldig signal om at disse gruppene ikke bør nomineres eller delta på lik linje med andre i det representative systemet, og kan såleis vere med å legitimere at dei trekker seg frå politisk virke." Dette er en oppfatning som ikke stemmer med den virkelighet vi eldre opplever.

Siden loven trådte i kraft i 1992 har de politiske partiene ikke vist vilje til å gjøre loven overflødig ved å nominere eldre så høyt oppe på listene at de kommer inn i bestemmende organer. Vi ser videre en tendens til at spesielt kommunene velger bort alt som ikke er lovpålagt.

Det er vår oppfatning at Kommisjonens forslag vil være en svekkelse av eldres sak om det skulle føre fram til vedtak i Stortinget. Fra loven om eldre ble innført i 1992 og fram til i dag har eldrerådene utviklet seg til å bli et godt talerør for eldres sak. Gjennom rådernes arbeid har deres erfaring og kunnskap kommet til orde og bidratt til et bedre beslutningsgrunnlag når vedtak fattes i saker som gjelder eldre. "

Representanten Unni Hanson (FrP) fremmet følgende forslag til nytt pkt. 1:

"Lovfesting av Eldreråd og Råd for funksjonshemmede opprettholdes som nå."

Representanten Ivar Ramberg (SV) fremmet følgende forslag til nye pkt 4-7:

"

1. Vestfold fylkesting mener at handlingsrommet til kommunene generelt er stor, men mener at generalistkommunesystemet forutsetter at et økt økonomisk handlingsrom er avgjørende for økt deltakelse i, og interesse for, lokalpolitikken.
2. Vestfold fylkesting mener at utstrakt bruk av interkommunalt samarbeid reduserer folkevalgt styring og kan føre til et demokratisk underskudd. For å sikre demokratisk styring og kontroll er det avgjørende at politikerne er bevisste på å velge styringsformer som ivaretar lokaldemokratiet.
3. Vestfold fylkesting mener at det må satses på å utvikle elektroniske valgløsninger som kan garantere tilfredsstillende trygghet for velgere.
4. Vestfold fylkesting mener at det er en nær sammenheng mellom arbeidsvilkår, rekruttering og representativitet. Arbeidsvilkår for politikerne må derfor bedres, herunder møtetid, møteavvikling og møtehyppighet. Videre at det økonomiske bidrag til politisk virksomhet må stå i forhold til det politiske ansvar og arbeid som utføres."

Unni Hansons forslag ble vedtatt med 7 stemmer (FrP 3, H 2, AP 1, Vmb 1) mot 3 stemmer (SV 2, SP 1) avgitt for administrasjonens innstilling pkt 1.

Administrasjonens innstilling pkt 2-3 enstemmig vedtatt med 10 stemmer

Ramberg's forslag til nytt pkt 4 ble vedtatt med 7 stemmer mot 3 stemmer (FrP).

Ramberg's forslag til nytt pkt 5 ble vedtatt med 5 stemmer (SV 2, SP 1, VmB 1, AP 1) mot 5 stemmer (FrP 3, H 2) da fylkesordføreren stemte for dette punktet.

Ramberg's forslag til nytt pkt 6 ble enstemmig vedtatt med 10 stemmer.

Ramberg's forslag til nytt pkt 7 ble vedtatt med 7 stemmer (SV 2, SP 1, AP 1, Vmb 1, H 2) mot 3 stemmer (FrP).

Ny innstilling

1. Lovfesting av Eldreråd og Råd for funksjonshemmede opprettholdes som nå.
2. Vestfold fylkeskommune understreker betydningen av at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene jf. den pågående forvaltningsreformen, vil være av stor betydning for det politiske engasjement for lokalsamfunn og region.
3. Vestfold fylkeskommune mener at partnerskapsbaserte arbeidsformer bidrar til økt handlekraft i den regionale utviklingspolitikken. Hvordan dette påvirker demokratiutviklingen er i liten grad tatt opp av kommisjonen og bør belyses nærmere.
4. Vestfold fylkesting mener at handlingsrommet til kommunene generelt er stor, men mener at generalistkommunesystemet forutsetter at et økt økonomisk handlingsrom er avgjørende for økt deltakelse i, og interesse for, lokalpolitikken.
5. Vestfold fylkesting mener at utstrakt bruk av interkommunalt samarbeid reduserer folkevalgt styring og kan føre til et demokratisk underskudd. For å sikre demokratisk styring og kontroll er det avgjørende at politikerne er bevisste på å velge styringsformer som ivaretar lokaldemokratiet.
6. Vestfold fylkesting mener at det må satses på å utvikle elektroniske valgløsninger som kan garantere tilfredsstillende trygghet for velgere.
7. Vestfold fylkesting mener at det er en nær sammenheng mellom arbeidsvilkår, rekruttering og representativitet. Arbeidsvilkår for politikerne må derfor bedres, herunder møtetid, møteavvikling og møtehyppighet. Videre at det økonomiske bidrag til politisk virksomhet må stå i forhold til det politiske ansvar og arbeid som utføres.

Fylkestinget

17.10.06

Administrasjonens innstilling

1. Vestfold fylkeskommune støtter kommisjonens forslag om å gjøre ordningen med Eldreråd og råd for funksjonshemmede frivillig.
2. Vestfold fylkeskommune understreker betydningen av at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene jf. den pågående forvaltningsreformen, vil være av stor betydning for det politiske engasjement for lokalsamfunn og region.
3. Vestfold fylkeskommune mener at partnerskapsbaserte arbeidsformer bidrar til økt handlekraft i den regionale utviklingspolitikken. Hvordan dette påvirker demokratiutviklingen er i liten grad tatt opp av kommisjonen og bør belyses nærmere.

Møtebehandling i fylkestinget

Fylkesutvalgets innstilling pkt 1 ble enstemmig vedtatt

Fylkesutvalgets innstilling pkt 2 ble enstemmig vedtatt

Fylkesutvalgets innstilling pkt 3 ble enstemmig vedtatt

Fylkesutvalgets innstilling pkt 4 ble vedtatt mot 12 (11 FRP og 1 H) stemmer

Fylkesutvalgets innstilling pkt 5 ble vedtatt mot 19 (11 FRP, 7 H og 1 RV) stemmer

Fylkesutvalgets innstilling pkt 6 ble enstemmig vedtatt

Fylkesutvalgets innstilling pkt 7 ble vedtatt mot 11 (FRP) stemmer

Vedtak

1. Lovfesting av Eldreråd og Råd for funksjonshemmede opprettholdes som nå.
2. Vestfold fylkeskommune understreker betydningen av at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene jf. den pågående forvaltningsreformen, vil være av stor betydning for det politiske engasjement for lokalsamfunn og region.
3. Vestfold fylkeskommune mener at partnerskapsbaserte arbeidsformer bidrar til økt handlekraft i den regionale utviklingspolitikken. Hvordan dette påvirker demokratiutviklingen er i liten grad tatt opp av kommisjonen og bør belyses nærmere.
4. Vestfold fylkesting mener at handlingsrommet til kommunene generelt er stor, men mener at generalistkommunesystemet forutsetter at et økt økonomisk handlingsrom er avgjørende for økt deltakelse i, og interesse for, lokalpolitikken.
5. Vestfold fylkesting mener at utstrakt bruk av interkommunalt samarbeid reduserer folkevalgt styring og kan føre til et demokratisk underskudd. For å sikre demokratisk styring og kontroll er det avgjørende at politikerne er bevisste på å velge styringsformer som ivaretar lokaldemokratiet.
6. Vestfold fylkesting mener at det må satses på å utvikle elektroniske valgløsninger som kan garantere tilfredsstillende trygghet for velgere.
7. Vestfold fylkesting mener at det er en nær sammenheng mellom arbeidsvilkår, rekruttering og representativitet. Arbeidsvilkår for politikerne må derfor bedres, herunder møtetid, møteavvikling og møtehyppighet. Videre at det økonomiske bidrag til politisk virksomhet må stå i forhold til det politiske ansvar og arbeid som utføres.